

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVODIBLNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŹAŠKO OZEMLJE
Leto IX. - Štev. 232 (2542) Trst, petek 2. oktobra 1953 Cena 20 lir

Spomenica Slovenec pod Italijo Organizaciji združenih narodov

Spomenico so podpisali dva pokrajinska svetovalca goriške pokrajine, Župani občin Sovodnje, Števerjan, in Doberdob in občinski svetovalci, izvoljevalni na listah Demokratske fronte Slovencev in Slovenske demokratske zveze

Ker smo iz italijanskih časopisov, kot n. pr. iz dnevnika «Il Nuovo Corriere della Sera» od 3. sept. 1953 št. 209, leto 78, ki izhaja v Milanu izvedeli, da so štiri italijanske stranke v Trstu, to je liberalna, socialdemokratska, republikanska in demokratska stranka «Comitato Liberazione Nazionale» za Istru, predložile namestniku italijanskega političnega svetovalca pri ZVU v Trstu posebno spomenico, ki naj se dostavi tudi vsem zastopnikom držav podpisnic tristranske note od 20. marca 1948, je naša dolžnost, da to zadevo pojasnimo.

Zakoni o zaščiti manjšine
Clen 6. italijanske republike ustave določa, da bo italijanska republika s posebnimi zakonitimi določili ščitila narodne manjšine. Do danes pa ni bil izdan še noben zakon, ki bi govoril o kakršni koli zaščiti slovenske narodne manjšine v Italiji. Slovencem po krajskih svetnikih ni dovoljeno, da bi v pokrajinskem svetu govorili po slovensko. Isto se godi mestnim občinskiim svetovalcem slovenske narodnosti v Gorici. Ko so prvi prvi mestni in pokrajinski svetniki govorili slovenski, so jih z vpitjem in žvižganjem prekinili.

Slovinci v Italiji morajo tudi v uradih in javnih ustanovah govoriti in italijansko, ker jih v nasprotnem primeru uradni kričejo. Nič boljne in na sodnih, Clena 122 Civilnega sodnega postopka (v državi Maine) na severu do Hampton Roads (v državi Virginia) na jugu.

V stavko je stopilo tudi društvo vladilcev iz solidarnosti do pristaniških delavcev. V newjorskem pristanišču je sedaj 167 ladj. V drugih velikih ameriških pristaniščih ob atlantski obali je tudi stavka pooblaš.

Ustanovitev avtonomne pokrajine Furlanija-Julijska krajina
Italijanska republika ustave v členu 116 določa tudi Furlanijo in Julijsko krajino. Ki tvori enoto, delno avtonomno s posebnimi štatomom.

Do danes tega vlada ni izvršila. Ko so v parlamentu razpravljali o posebnih avtonomnih in izglasovali Sicilijo, Sardinijo, Gornjo Tirolsko in Val D'Aost po poseben statut, so prenesli za nedoločen čas ustanovitev avtonomne pokrajine Furlanija-Julijska krajina. To zavlačevanje je jasen dokaz, da italijanska vlada nima resnega namena uveljaviti tujkar določila ustava. S tem škoduje celotnemu gospodarstvu te dežele, posebno pa še slovenskemu življenju, ki biva na Goriškem in v Beneški Sloveniji.

Menjamo, da spomenico na tem mestu, ker vsebuje stvarne netočnosti, kot trdi, da so v Italiji upravice narodnih manjšin širokogrudno zaščitene od ustave in od delžnih štatur.

Kako smo zaščiteni Slovenci v Italiji pa lahko razberete iz te naše spomenice v spodaj navedenih poglavjih.

ITALIJANSKA LETALA IZZIVAJO NAD CONO B

KOPER. 1 — Urad za informacije vojske uprave JLA v Kopru je sporočil, da so večer, okrog 11.30 tri italijanska letala, ki so priletela iz Italije, iz ameriškega, preletela ozemlje jugoslovanske cone STO pri Kopru in Piranu v višini okrog 2000 m. Italijanska letala so se po tem izzivalnem dejanju vrnila v smeri Gradca.

Zastoi zaradi stavke v pristaniščih ZDA

NEW YORK. 1 — Danes opolniti se je začela stavka v vseh glavnih ameriških pristaniščih na atlantski obali. Predsednik Eisenhower je sklenil, da se bo posluzi Taft-Hartleyevoga zakona, imenovanih komisija iz treh članov. Ko bo dobil poročila te komisije, bo odpravil dela delavca, ki so v stavki. Mesecni plači po veljavni stavki za 80 dni.

Stanje po mirovni pogodbi

S členom 15 mirovne pogodbe od dne 10.2.1947, ki je stopila v veljavo dne 15.9.1947, se je bilo paralizirano delo v vseh pristaniščih od Portlanda (v državi Maine) na severu do Hampton Roads (v državi Virginia) na jugu.

Attlee o zunanji politiki na kongresu laburistične stranke

Laburisti se zavzemajo za konferenco štirih, za sprejem LR Kitajske v OZN po rešitvi spora o Koreji, proti obožrtni Nemčije pred ponovnimi poskusi, da se doseže mirno rešitev, proti obveznostim na Koreji in proti poskusu «osvoboditve» Vzhodne Evrope

MARGATE. 1 — Voditelj laburistične stranke Clement Attlee je danes začel debato o zunanji politiki na kongresu stranke. V svojem govoru je obravnaval načela laburistične zunanje politike. Med drugim je izjavil: «Sprejeli bomo z zama mednarodne napetosti, stihve mednarodne napetosti, nekoliko manj hladno, toda ne dovoljuje nam se, da bi si slekilo sukno. Laburistična stranka je se pripravila o potrebi konference štirih med najvišjimi predstavniki. Združena Nemčija o tem je naša interese skladno v svetlo, da ne, da ni mogoče govoriti o nemški obožrtni, doner se zahodne države ne ponesujejo s Sovjetsko zvezo.

Attlee o zunanji politiki
Attlee je danes začel debato o zunanji politiki na kongresu stranke. V svojem govoru je obravnaval načela laburistične zunanje politike. Med drugim je izjavil: «Sprejeli bomo z zama mednarodne napetosti, stihve mednarodne napetosti, nekoliko manj hladno, toda ne dovoljuje nam se, da bi si slekilo sukno. Laburistična stranka je se pripravila o potrebi konference štirih med najvišjimi predstavniki. Združena Nemčija o tem je naša interese skladno v svetlo, da ne, da ni mogoče govoriti o nemški obožrtni, doner se zahodne države ne ponesujejo s Sovjetsko zvezo.

Attlee o zunanji politiki
Attlee je danes začel debato o zunanji politiki na kongresu stranke. V svojem govoru je obravnaval načela laburistične zunanje politike. Med drugim je izjavil: «Sprejeli bomo z zama mednarodne napetosti, stihve mednarodne napetosti, nekoliko manj hladno, toda ne dovoljuje nam se, da bi si slekilo sukno. Laburistična stranka je se pripravila o potrebi konference štirih med najvišjimi predstavniki. Združena Nemčija o tem je naša interese skladno v svetlo, da ne, da ni mogoče govoriti o nemški obožrtni, doner se zahodne države ne ponesujejo s Sovjetsko zvezo.

Nenni zagovarja „plebiscit“ in namiguje na podporo ZSSR

Voditelj PSI priporoča Pelli „resno diplomatsko pripravo“ v Moskvi, zahteva, naj se Italija obrne na OZN, in primerja Trst z Reko po prvi svetovni vojni - Južni Tirolec Ebner za spoštovanje samoodločbe v vseh primerih

(Od našega dopisnika)
RIM. 1 — Tudi danes se je zunanje politična diskusija v italijanski poslaniki zbornici nadaljevala nekam leno, brez vsake očitne želje, da bi se hitro končala. Kot večkrat, tako je bila tudi danes posvečena sama sebi in se ta je tako odlikovala v parlamentu razpravljati o posebnih avtonomnih in izglasovali Sicilijo, Sardinijo, Gornjo Tirolsko in Val D'Aost po poseben statut, so prenesli za nedoločen čas ustanovitev avtonomne pokrajine Furlanija-Julijska krajina. To zavlačevanje je jasen dokaz, da italijanska vlada nima resnega namena uveljaviti tujkar določila ustava. S tem škoduje celotnemu gospodarstvu te dežele, posebno pa še slovenskemu življenju, ki biva na Goriškem in v Beneški Sloveniji.

(Od našega dopisnika)
RIM. 1 — Tudi danes se je zunanje politična diskusija v italijanski poslaniki zbornici nadaljevala nekam leno, brez vsake očitne želje, da bi se hitro končala. Kot večkrat, tako je bila tudi danes posvečena sama sebi in se ta je tako odlikovala v parlamentu razpravljati o posebnih avtonomnih in izglasovali Sicilijo, Sardinijo, Gornjo Tirolsko in Val D'Aost po poseben statut, so prenesli za nedoločen čas ustanovitev avtonomne pokrajine Furlanija-Julijska krajina. To zavlačevanje je jasen dokaz, da italijanska vlada nima resnega namena uveljaviti tujkar določila ustava. S tem škoduje celotnemu gospodarstvu te dežele, posebno pa še slovenskemu življenju, ki biva na Goriškem in v Beneški Sloveniji.

(Od našega dopisnika)
RIM. 1 — Tudi danes se je zunanje politična diskusija v italijanski poslaniki zbornici nadaljevala nekam leno, brez vsake očitne želje, da bi se hitro končala. Kot večkrat, tako je bila tudi danes posvečena sama sebi in se ta je tako odlikovala v parlamentu razpravljati o posebnih avtonomnih in izglasovali Sicilijo, Sardinijo, Gornjo Tirolsko in Val D'Aost po poseben statut, so prenesli za nedoločen čas ustanovitev avtonomne pokrajine Furlanija-Julijska krajina. To zavlačevanje je jasen dokaz, da italijanska vlada nima resnega namena uveljaviti tujkar določila ustava. S tem škoduje celotnemu gospodarstvu te dežele, posebno pa še slovenskemu življenju, ki biva na Goriškem in v Beneški Sloveniji.

Novo stavek francoskih železnikarjev

PARIZ. 1 — Kominfornistični sindikat CGT je danes začel s novimi stavkami med železnikarji. Na južnozvočnem sektorju je pozval železnikarje, naj stavkajo za 24 ur iz protesta proti morebitnim sankcijam, ki bi jih utegnila voditi disciplinska komisija pri prvem namestečnem, ki so stavkali avgusta. V Parizu na postaji Lion je bilo proglasila 24-urno stavko. Podobno gibanje se je začelo na postaji Auvergnat.

Stevensonov razgovor z Eisenhowerjem

WASHINGTON. 1 — Predsednik Eisenhower je danes sprejel demokratskega voditelja Stevensovna, ki mu je poročal o svojem potovanju okoli sveta.

Kaj so pravzaprav izgubili?

Po zgodovinskem govoru predsednika Zvezne ljudske republike Jugoslavije na Okroglici 6. septembra 1953, kjer je svet izvedel, kakšne krivice so Slovenci pretrpeli pod fašizmom in kakšne njih tudi danes, kajne si bile njihove izgube zaradi grozovitosti italijanske vojske in kako je bila njihova škoda zaradi italijanske ropanja, poizniganja, streljanja in vsakršnega uničevanja, vidovemo zmeraj češče italijanske članke, ki radi dokazujejo, da so Italijanci vsi po vrsti pretrpeli krivice zaradi slovenskih in hrvaških partizanov in da je Italija po krivici izgubila obsežno ozemlje, ki si jih je bila v prvi in drugi svetovni vojni pridobila in se ji morajo Italijanci vračati. Priložnost jim sama zopet vema.

SMRTNE OBSODBE v Egiptu

KAIRO. 1 — Egiptovsko revolucionarno sodišče je obsodilo bivšega ministrskega predsednika Hadia na smrt in na zapleno vsega premoženja, ki ga je protizakonito pridobil.

Protest SHPZ proti ukinitvi desetih razredov slovenskih osnovnih šol v coni A

Na svoji večerajšnji seji je Glavni odbor Slovensko-hrvaške prosvetne zveze po poročilu načelnika šolskega oddelka o ukinitvi 10 razredov slovenskih osnovnih šol s strani Prosvetnega urada ZVU, sklenil nasloviti na Prosvetni urad ZVU naslednji pismeni protest:

Odgovor «Politike» na rimske laži

(Od našega dopisnika)
BEOGRAD. 1. — V uvodni knjigi 104 naslovom «Dejstva ugotavlja današnja «Politika» v zvezi s poizkusom italijanskih uradnih krogov, da pobijajo zgodovinskih dejavnikov raznarodovalni politik, ki Italijo v Julijski krajini, da odrogovni ljudje v Italiji ne želijo razpravljati o tem vprašanju. Raže se zavzemajo za plebiscit in obtožujejo Jugoslavijo za to, kar ji je podleglo tudi Mussolini. Na bi upravljal svoj napad na jugo, slovensko ozemlje.

Stevensonov razgovor z Eisenhowerjem

WASHINGTON. 1 — Predsednik Eisenhower je danes sprejel demokratskega voditelja Stevensovna, ki mu je poročal o svojem potovanju okoli sveta.

Nenni zagovarja „plebiscit“ in namiguje na podporo ZSSR

(Od našega dopisnika)
RIM. 1 — Tudi danes se je zunanje politična diskusija v italijanski poslaniki zbornici nadaljevala nekam leno, brez vsake očitne želje, da bi se hitro končala. Kot večkrat, tako je bila tudi danes posvečena sama sebi in se ta je tako odlikovala v parlamentu razpravljati o posebnih avtonomnih in izglasovali Sicilijo, Sardinijo, Gornjo Tirolsko in Val D'Aost po poseben statut, so prenesli za nedoločen čas ustanovitev avtonomne pokrajine Furlanija-Julijska krajina. To zavlačevanje je jasen dokaz, da italijanska vlada nima resnega namena uveljaviti tujkar določila ustava. S tem škoduje celotnemu gospodarstvu te dežele, posebno pa še slovenskemu življenju, ki biva na Goriškem in v Beneški Sloveniji.

Novo stavek francoskih železnikarjev

PARIZ. 1 — Kominfornistični sindikat CGT je danes začel s novimi stavkami med železnikarji. Na južnozvočnem sektorju je pozval železnikarje, naj stavkajo za 24 ur iz protesta proti morebitnim sankcijam, ki bi jih utegnila voditi disciplinska komisija pri prvem namestečnem, ki so stavkali avgusta. V Parizu na postaji Lion je bilo proglasila 24-urno stavko. Podobno gibanje se je začelo na postaji Auvergnat.

Stevensonov razgovor z Eisenhowerjem

WASHINGTON. 1 — Predsednik Eisenhower je danes sprejel demokratskega voditelja Stevensovna, ki mu je poročal o svojem potovanju okoli sveta.

Kaj so pravzaprav izgubili?

Po zgodovinskem govoru predsednika Zvezne ljudske republike Jugoslavije na Okroglici 6. septembra 1953, kjer je svet izvedel, kakšne krivice so Slovenci pretrpeli pod fašizmom in kakšne njih tudi danes, kajne si bile njihove izgube zaradi grozovitosti italijanske vojske in kako je bila njihova škoda zaradi italijanske ropanja, poizniganja, streljanja in vsakršnega uničevanja, vidovemo zmeraj češče italijanske članke, ki radi dokazujejo, da so Italijanci vsi po vrsti pretrpeli krivice zaradi slovenskih in hrvaških partizanov in da je Italija po krivici izgubila obsežno ozemlje, ki si jih je bila v prvi in drugi svetovni vojni pridobila in se ji morajo Italijanci vračati. Priložnost jim sama zopet vema.

SMRTNE OBSODBE v Egiptu

KAIRO. 1 — Egiptovsko revolucionarno sodišče je obsodilo bivšega ministrskega predsednika Hadia na smrt in na zapleno vsega premoženja, ki ga je protizakonito pridobil.

Odgovor «Politike» na rimske laži

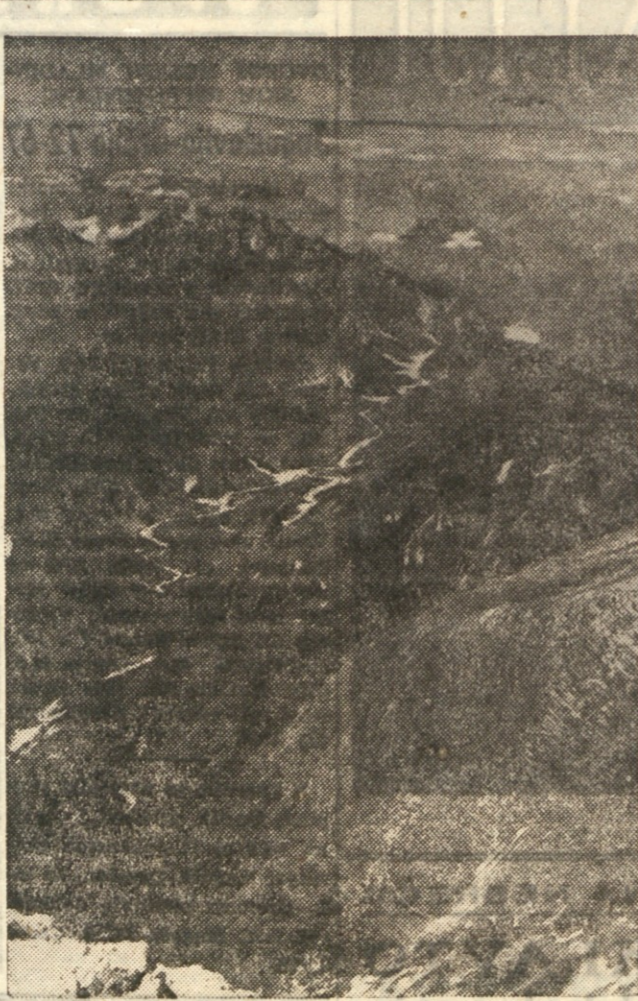
(Od našega dopisnika)
BEOGRAD. 1. — V uvodni knjigi 104 naslovom «Dejstva ugotavlja današnja «Politika» v zvezi s poizkusom italijanskih uradnih krogov, da pobijajo zgodovinskih dejavnikov raznarodovalni politik, ki Italijo v Julijski krajini, da odrogovni ljudje v Italiji ne želijo razpravljati o tem vprašanju. Raže se zavzemajo za plebiscit in obtožujejo Jugoslavijo za to, kar ji je podleglo tudi Mussolini. Na bi upravljal svoj napad na jugo, slovensko ozemlje.

SPOMENICA SLOVENCEV, KI ŽIVE V ITALIJI, ORGANIZACIJI ZDRUŽENIH NARODOV

Italija krši manjšinske pravice

Nadaljevanje s 1. strani
Krajnje gori omenjenih do...

pravnih ostalih državljano...

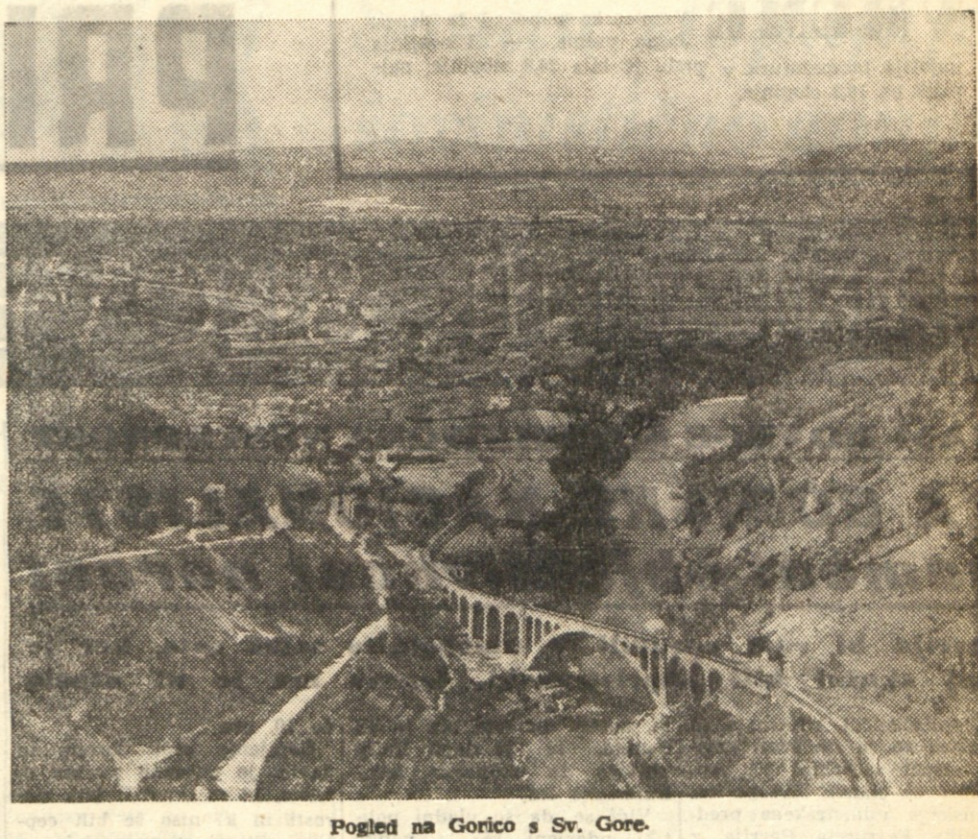
Rezija; v ozadju Kanin.

močnim gospodarskim teme...

Fašistična vlada pa je izde...

kurz strpnosti in razumeva...

Viljem Nanut, pokr. svet; Rudol...

Pogled na Gorico s Sv. Gore.

Slovenske šole

V goriški pokrajini je okrog 20.000 Slovencev, v videmski...

slovenskih osnovnih in sred...

Ko je pa zasedla leta 1918 te kraje Italija in so prišli na...

Edino na ta način bi Sloven...

Slovenski priimki, imena in društvena imovina

Obče je znano, kako brutaln...

Ijavijo vsi dekreti, ki so bili...

vedno drži. To «Alojevišič»...

Gospodarstvo

Pred priključitvijo Julijske...

1. Zadržno zvezo v Gorici z...

Demokratska fronta Slove...

Na podlagi tega zakona so...

3. Trgovsko-obrtno združenje...

4. Katoško tiskovno društv...

Poslali smo spomenico na UNESCO...

5. Slovenski didaktični rav...

6. Slovenski šolski svet na...

7. Slovenski šolski svet na...

5. Sprehod najprej po stezi...

Krasen prizor nudi na povratku...

6. Slovenski šolski svet na...

7. Slovenski šolski svet na...

5. Slovenski šolski svet na...

6. Slovenski šolski svet na...

7. Slovenski šolski svet na...

8. Slovenski šolski svet na...

5. Slovenski šolski svet na...

6. Slovenski šolski svet na...

7. Slovenski šolski svet na...

8. Slovenski šolski svet na...

5. Slovenski šolski svet na...

6. Slovenski šolski svet na...

7. Slovenski šolski svet na...

8. Slovenski šolski svet na...

9. Slovenski šolski svet na...

10. Slovenski šolski svet na...

RAB: ŽIVA PRIČA «KULTURE IN CIVILIZACIJE» ITALIJANSKEGA OKUPATORJA

UMIRALI SO OD NAPORNEGA DELA

Kljub drugemu hlebčku kruha se je v oktobru, novembru in decembru 1942, ko sta...

Kar pet odev

V drugi polovici decembra 1942 so internirancem dodelili...

Stanje se boljša

Od januarja 1943 dalje se je stanje v taborišču polagoma...

UMRL MI JE ATA...

Res je bilo hudo na Rabu, ko nas je voda zalivala in ko sem bil tako hudo lačen.

Res je bilo hudo na Rabu, ko nas je voda zalivala in ko sem bil tako hudo lačen.

Res je bilo hudo na Rabu, ko nas je voda zalivala in ko sem bil tako hudo lačen.

Kriterij izpuščanja

Postopoma so začeli v skupinah po osemdeset, sto, dve sto in tri sto ljudi odpravljati...

Delo v taborišču

Ročno delo je bilo po mnenju italijanske uprave v taborišču obvezno za vse internirance...

Zasluzki privatnih tvrdki

Pozneje sta gradnja raznih poslopj in prevzeli podjetji...

Poskusni električni kabel

Nedavno je bila v Parizu konferenca, na kateri so predstavniki britanske in francoske...

Delo v taborišču

Ročno delo je bilo po mnenju italijanske uprave v taborišču obvezno za vse internirance...

Nered v knjigovodstvu

Delovne ure so podjetja pisala v izkaze za petnajstidnevno mesečno periodo...

Po pivških kraških jamah

5. Sprehod najprej po stezi navzgor do vrha položnega hriba in nato po cesti, vedno po visokem gozdu je redek užitik v neposredni bližini Trsta...

6. Slovenski šolski svet na...

7. Slovenski šolski svet na...

8. Slovenski šolski svet na...

9. Slovenski šolski svet na...

10. Slovenski šolski svet na...

11. Slovenski šolski svet na...

12. Slovenski šolski svet na...

13. Slovenski šolski svet na...

